

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

12. ledna 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice (EU) 2015/2302 – Článek 14 odst. 1 – Souborné služby pro cesty a spojené cestovní služby – Plnění smlouvy o souborných službách pro cesty – Odpovědnost pořadatele – Opatření k boji proti celosvětovému šíření infekční choroby – Pandemie covid-19 – Omezení přijatá v místě určení a v místě bydliště cestujícího, jakož i v jiných zemích – Neplnění smluvních podmínek v rámci poskytování souborných cestovních služeb – Přiměřené snížení ceny zájezdu“

Ve věci C-396/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Landgericht München I (Zemský soud Mnichov I, Německo) ze dne 18. května 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 29. června 2021, v řízení

KT,

NS

proti

FTI Touristik GmbH

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Prechal (zpravodajka), předsedkyně senátu, M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl a J. Passer, soudci,

generální advokátka: L. Medina,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. června 2022,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za českou vládu S. Šindelkovou, M. Smolkem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
- za francouzskou vládu A. Daniel a A. Ferrandem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

- za finskou vládu H. Leppo, jako zmocněnkyní,
 - za Evropskou komisi B.-R. Killmannem, I. Rubene a C. Valero, jako zmocněnci,
- po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 15. září 2022,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 14 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (Úř. věst. 2015, L 326, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi dvěma cestujícími, KT a NS (dále jen „žalobci v původním řízení“), a pořadatelem zájezdů, FTI Touristik GmbH, ve věci snížení ceny zájezdu v návaznosti na omezení, která byla zavedena v cestovní destinaci těchto dvou cestujících za účelem boje proti šíření pandemie covidu-19, a jejich předčasný návrat do místa odjezdu.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 31 a 34 odůvodnění směrnice 2015/2302 uvádějí:
 - „(31) Cestující by dále měli mít možnost smlouvu o souborných službách pro cesty ukončit kdykoli před zahájením poskytování souborných služeb proti zaplacení přiměřeného a zdůvodnitelného storno poplatku, se zohledněním očekávané úspory nákladů a příjmů z alternativního využití cestovních služeb. Měli by mít rovněž právo na ukončení smlouvy o souborných službách pro cesty bez zaplacení jakéhokoli storno poplatku, nastanou-li nevyhnutelné a mimořádné okolnosti mající zásadní vliv na poskytování souborných služeb. Může sem patřit například válečný konflikt, jiné závažné bezpečnostní problémy jako terorismus, významná rizika pro lidské zdraví, například výskyt ohniska závažného onemocnění v cestovní destinaci, nebo přírodní katastrofy, jako například záplavy, zemětřesení či povětrnostní podmínky, jež znemožňují bezpečně se dopravit do místa určení, jak bylo dohodnuto ve smlouvě o souborných službách pro cesty.
- [...]
- (34) Je vhodné stanovit zvláštní pravidla týkající se prostředků pro zjednání nápravy při neplnění podmínek smlouvy o souborných službách pro cesty. Cestující by měl mít nárok na odstranění problémů, a pokud nelze podstatnou část cestovních služeb zahrnutých ve smlouvě o souborných službách pro cesty poskytnout, mělo by mu být nabídnuto vhodné náhradní řešení. Pokud pořadatel nápravu neplnění smluvních podmínek nesjedná v přiměřené lhůtě stanovené cestujícím, měl by mít cestující možnost učinit tak sám a požadovat náhradu nezbytných nákladů. V některých případech by nemělo být stanovení

lhůty třeba, zejména je-li zapotřebí okamžité nápravy. O takovou situaci by se například mohlo jednat, pokud by z důvodu zpoždění autobusu poskytovaného pořadatelem musel cestující využít taxislužby, aby stihl svůj let. Cestující by rovněž měli mít právo na slevu, ukončení smlouvy o souborných službách pro cesty nebo náhradu škody. Náhrada by se měla vztahovat také na nehmotné škody, například na zkažený zážitek z cesty či pobytu v důsledku podstatných problémů při poskytování příslušných cestovních služeb. Cestující by měl mít povinnost informovat pořadatele bez zbytečného prodlení, s ohledem na okolnosti daného případu, o jakémkoli neplnění smluvních podmínek, jež zaznamená v průběhu poskytování cestovní služby zahrnuté ve smlouvě o souborných službách pro cesty. Pokud tak neučiní, může to být zohledněno při stanovování vhodné výše slevy nebo náhrady škody, pokud by takové oznámení škodě zabránilo nebo ji snížilo.“

4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Předmět“, stanoví:

„Účelem této směrnice je přispět k řádnému fungování vnitřního trhu a k dosažení co možná nejjednodušší vysoké úrovně ochrany spotřebitele sblížením některých aspektů právních a správních předpisů členských států, pokud jde o smlouvy mezi cestujícími a obchodníky o souborných službách pro cesty o spojených cestovních službách.“

5 Článek 3 uvedené směrnice, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

12. ‚nevyhnutelnými a mimořádnými okolnostmi‘ situace, již strana, která se jí dovolává, nemůže ovlivnit a jejímž důsledkům nelze zabránit ani přijetím veškerých přiměřených opatření;

13. ‚neplněním smluvních podmínek‘ neposkytnutí nebo nesprávné [vadné] poskytnutí cestovních služeb, které jsou součástí souborných služeb;“

[...]“

6 Článek 13 téže směrnice, nadepsaný „Odpovědnost za poskytování souborných služeb“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby odpovědnost za poskytování cestovních služeb zahrnutých ve smlouvě o souborných službách pro cesty nesl pořadatel bez ohledu na to, zda služby poskytuje sám, nebo prostřednictvím jiných poskytovatelů cestovních služeb.

[...]

2. Cestující pořadatele bez zbytečného prodlení a při zohlednění příslušných okolností uvědomí o neplnění smluvních podmínek, které při poskytování cestovních služeb zahrnutých do smlouvy o souborných službách pro cesty zaznamená.

3. Není-li některá cestovní služba poskytována v souladu se smlouvou o souborných službách pro cesty, zjedná pořadatel nápravu neplnění smluvních podmínek, ledaže to:

a) není možné, nebo

b) vyžaduje nepřiměřené náklady s ohledem na rozsah neplnění smluvních podmínek a hodnotu dotčených cestovních služeb.

Pokud pořadatel v souladu s prvním pododstavcem písm. a) nebo b) tohoto odstavce neplnění smluvních podmínek nenapraví, použije se článek 14.

[...]

7 Článek 14 směrnice 2015/2302, který je nadepsán „Slevy a náhrada škody“, zní následovně:

„1. Členské státy zajistí, aby měl cestující nárok na přiměřenou slevu za dobu neplnění smluvních podmínek, ledaže pořadatel prokáže, že lze toto neplnění přičíst cestujícímu.

2. Pořadatel cestujícímu poskytne přiměřenou náhradu za veškerou škodu, která cestujícímu vznikla v důsledku neplnění smluvních podmínek. Náhrada škody musí být poskytnuta bez zbytečného prodlení.

3. Nárok na náhradu škody cestujícímu nevzniká, pokud pořadatel prokáže, že neplnění smluvních podmínek:

a) lze přičíst cestujícímu;

b) lze přičíst třetí straně, která se nepodílí na poskytování cestovních služeb zahrnutých do smlouvy o souborných službách pro cesty, a nebylo je možné předvídat ani odvrátit; nebo

c) vzniklo v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností.

[...]

Německé právo

8 Ustanovení § 651i Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník, dále jen „BGB“) stanoví

„(1) Pořadatel zájezdu je povinen poskytnout cestujícímu zájezd, který je prostý vad.

(2) Zájezd nemá vady, pokud odpovídá dohodnuté kvalitě. Není-li kvalita sjednána, je zájezd bez vad,

1. pokud je vhodný k účelu předpokládanému podle smlouvy, jinak

2. pokud je vhodný pro obvyklý účel a má kvalitu, která je při zájezdech stejného druhu obvyklá a kterou může cestující vzhledem k povaze zájezdu očekávat.

O vadu zájezdu se jedná i v případě, že pořadatel zájezdu neposkytne cestovní služby nebo je poskytne s nepřiměřeným zpožděním.

(3) Má-li zájezd vady, cestující může, pokud jsou splněny podmínky stanovené v následujících ustanoveních a není-li stanoveno jinak,

[...]

6. uplatnit nároky vyplývající ze slevy z ceny zájezdu (§ 651m) [...]

[...]“

9 Ustanovení § 651m BGB zní:

„Cena zájezdu se snižuje za období výskytu jeho vady. V případě slevy se cena zájezdu musí snížit v tom poměru, v jakém by v době uzavření smlouvy byla hodnota zájezdu ve stavu bez vad k jeho skutečné hodnotě. Pokud je to nutné, určí se výše slevy odhadem.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 10 Dne 30. prosince 2019 si žalobci v původním řízení zakoupili u FTI Touristik zájezd, který zahrnoval zpáteční let mezi Německem a ostrovem Gran Canaria (Španělsko) a pobyt na tomto ostrově v období od 13. do 27. března 2020. Žalobci v původním řízení mohli do místa určení odcestovat podle plánu.
- 11 Dne 15. března 2020 však španělské orgány přijaly opatření na celém španělském území s cílem bojovat proti šíření pandemie covidu-19, což vedlo zejména k uzavření pláží na Gran Canarii a k zavedení zákazu vycházení na tomto ostrově. V hotelu, kde byli žalobci v původním řízení ubytováni, tak bylo zákazníkům povoleno opustit pokoj pouze za účelem stravování, byl zakázán vstup do bazénů a přístup k lehátkům a rovněž byl zrušen zábavní program. Dne 18. března 2020 byli žalobci v původním řízení informováni, že musí být připraveni kdykoli opustit uvedený ostrov a o dva dny později se museli vrátit do Německa.
- 12 Po návratu požádali žalobci v původním řízení společnost FTI Touristik, aby jim poskytla slevu ve výši 70 % z ceny jejich zájezdu, a sice 1 018,50 eur. FTI Touristik jim tuto slevu odmítla poskytnout, neboť měla za to, že nemůže nést odpovědnost za to, co je „obecným životním rizikem“. V návaznosti na toto odmítnutí podali žalobci v původním řízení žalobu k Amtsgericht München (okresní soud v Mnichově, Německo), kterou se domáhali uvedené slevy.
- 13 Rozsudkem ze dne 26. listopadu 2020 tento soud jejich žalobu zamítl, jelikož měl za to, že opatření přijatá španělskými orgány k boji proti šíření pandemie covidu-19 jsou opatřeními na ochranu zdraví žalobců v původním řízení a že taková ochrana nemůže způsobit „vady“ jejich zájezdu ve smyslu článku 651i BGB. Uvedený soud v tomto ohledu zdůrazňuje, že provozovatelé hotelu, v němž navrhovatelé v původním řízení pobývali, byli nuceni přijmout ochranná opatření vůči svým klientům.
- 14 Žalobci v původním řízení podali proti tomuto rozhodnutí odvolání k Landgericht München I (Zemský soud Mnichov I, Německo), který je předkládajícím soudem. Tento soud je toho názoru, že lze mít zajisté za to, že pořadatel zájezdu může být činěn odpovědným v případě vadnosti dotčených cestovních služeb vyplývajících z uplatnění sanitárních ochranných opatření, a to vzhledem k objektivní odpovědnosti tohoto pořadatele podle článku 651i BGB. Během cesty žalobců v původním řízení však byla přijata opatření podobná opatřením přijatým španělskými orgány k boji proti šíření pandemie covidu-19 rovněž v Německu, takže opatření zavedená v jejich cestovní destinaci by mohla být považována za „obvyklé okolnosti“ panující v celé Evropě z důvodu této pandemie, a nikoli za mimořádné okolnosti vlastní této destinaci.

- 15 Kromě toho předkládající soud vyjadřuje pochybnosti o otázce, zda takto uložená omezení mohou být považována za součást „obecného životního rizika“ vylučujícího odpovědnost dotčeného pořadatele zájezdu. V tomto ohledu poukazuje na rozsudek Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), ve kterém bylo mimo jiné rozhodnuto, že smluvní záruka v oblasti cest může být omezena, pokud jde o okolnosti, které spadají výlučně do osobní sféry cestujícího nebo za nichž se materializuje riziko, které musí cestující nést rovněž v každodenním životě. Cestující by proto měl nést rizika spojená s činností, která spadá do oblasti „obecného životního rizika“, v případech, kdy dotyčnému pořadateli zájezdu nelze přičítat žádné porušení závazku nebo jinou skutečnost zakládající odpovědnost. Tak je tomu v případě, kdy má cestující nezávisle na cestovních službách sjednaných v rámci zájezdu nehodu v místě svého rekreačního pobytu, onemocní, je obětí trestného činu nebo z jakéhokoli jiného osobního důvodu již nemůže využít zbývající část těchto služeb.
- 16 Předkládající soud dále uvádí, že i když – jak o tom svědčí bod 31 odůvodnění směrnice 2015/2302 – autoři této směrnice zařadili mezi „nevyhnutelné a mimořádné okolnosti“ ve smyslu čl. 12 odst. 2 této směrnice „výskyt ohniska závažného onemocnění v cestovní destinaci“, lze předpokládat, že tito autoři nepočítali s případem pandemie.
- 17 Za těchto okolností Landgericht München I (Zemský soud Mnichov I, Německo) rozhodl o přerušení řízení a o předložení následující předběžné otázky Soudnímu dvoru:
- „Představují omezení z důvodu infekční choroby vyskytující se v cestovní destinaci neplnění smluvních podmínek ve smyslu čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 i tehdy, když z důvodu celosvětového rozšíření infekční choroby byla taková omezení zavedena jak v místě bydliště cestujícího, tak v jiných zemích?“

K předběžné otázce

- 18 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 musí být vykládán v tom smyslu, že cestující má nárok na slevu z ceny zájezdu, pokud je neplnění smluvních podmínek v rámci cestovních služeb, které jsou součástí jeho zájezdu, způsobeno omezeními, která byla zavedena v cestovní destinaci tohoto cestujícího za účelem boje proti šíření infekční choroby, a pokud taková omezení byla zavedena rovněž v místě jeho bydliště, jakož i v jiných zemích z důvodu celosvětového šíření infekční choroby.
- 19 V této souvislosti podle ustálené judikatury platí, že při výkladu ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext, cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí, a případně i historii jeho vzniku (rozsudek ze dne 18. října 2022, IG Metall a ver.di, C-677/20, EU:C:2022:800, bod 31, jakož i citovaná judikatura).
- 20 Pokud jde zaprvé o znění čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302, toto ustanovení stanoví, že členské státy zajistí, aby měl cestující nárok na přiměřenou slevu za dobu neplnění smluvních podmínek, ledaže pořadatel prokáže, že lze toto neplnění přičíst cestujícímu.
- 21 Ze znění uvedeného ustanovení tedy vyplývá, že nárok uvedeného cestujícího na snížení ceny jeho zájezdu podléhá jediné podmínce, a sice že došlo k neplnění smluvních podmínek v rámci cestovních služeb. V souladu s čl. 3 bodem 13 směrnice 2015/2302 je pojem „neplnění smluvních podmínek“ definován jako neposkytnutí nebo vadné poskytnutí cestovních služeb, které jsou součástí souborných služeb.

- 22 Z toho vyplývá, že neposkytnutí nebo vadné poskytnutí cestovních služeb postačuje k tomu, aby dotčenému cestujícímu vznikl nárok na slevu z ceny jeho zájezdu od pořadatele, který mu jej prodal. Příčina tohoto neplnění smluvních podmínek, a zejména jeho přičitatelnost tomuto pořadateli, je v tomto ohledu irelevantní. Jak totiž rovněž uvedla generální advokátka v bodě 17 svého stanoviska, zjištění neplnění smluvních podmínek je objektivním zjištěním v tom smyslu, že neobnáší nic jiného než porovnání služeb zahrnutých do zájezdu cestujícího a služeb skutečně poskytnutých.
- 23 Znění téhož ustanovení stanoví pouze jedinou výjimku z tohoto práva cestujícího, který si zakoupil zájezd, a sice pokud lze neplnění přičíst tomuto cestujícímu. Vzhledem k jasnému významu této výjimky a povinnosti striktního výkladu každé výjimky se uvedená výjimka nemůže vztahovat na jiné situace než na situace, kdy lze neplnění smluvních podmínek přičítat tomuto cestujícímu.
- 24 Z doslovného výkladu čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 tudíž vyplývá, že neposkytnutí nebo vadné poskytnutí cestovních služeb, které jsou součástí zájezdu, přiznává dotčenému cestujícímu nárok na slevu z ceny za všech okolností, s výjimkou případu, kdy lze toto neposkytnutí nebo vadné poskytnutí přičítat cestujícímu. Skutečnost, že neplnění smluvních podmínek v případě těchto cestovních služeb je způsobeno pořadatelem nebo jinou osobou než uvedeným cestujícím, nebo skutečnost, že je způsobeno okolnostmi, které se vymykají kontrole tohoto pořadatele, jako jsou „nevyhnutelné a mimořádné okolnosti“ ve smyslu čl. 3 bodu 12 směrnice 2015/2302, tedy nemají vliv na existenci nároku tohoto cestujícího na slevu z ceny.
- 25 Pokud jde zadruhé o kontext čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302, je třeba poznamenat, že toto ustanovení je součástí harmonizovaného režimu smluvní odpovědnosti pořadatelů zavedeného v člancích 13 a 14 této směrnice, které spadají do kapitoly IV této směrnice, nadepsané „Poskytování souborných služeb“. Tento systém odpovědnosti se vyznačuje objektivní odpovědností dotyčného pořadatele a taxativním vymezením případů, kdy se jí může zprostit.
- 26 Článek 13 uvedené směrnice, nadepsaný „Odpovědnost za poskytování souborných služeb“, stanoví, že členské státy zajistí, aby odpovědnost za poskytování cestovních služeb zahrnutých ve smlouvě o souborných službách pro cesty nesl pořadatel bez ohledu na to, zda služby poskytuje sám, nebo prostřednictvím jiných poskytovatelů cestovních služeb. Odstavec 3 tohoto článku stanoví, že není-li některá cestovní služba poskytována v souladu se smlouvou o souborných službách pro cesty, musí pořadatel v zásadě zjednat nápravu a v případech, kdy tak nemůže učinit, se použije článek 14 téže směrnice.
- 27 Článek 14 směrnice 2015/2302, nadepsaný „Slevy a náhrada škody“, přiznává kromě nároku dotčeného cestujícího na slevu podle odstavce 1 tohoto článku i zvláštní nárok na náhradu škody podle odstavců 2 a 3 uvedeného článku. Tento nárok na náhradu škody ze strany dotyčného pořadatele se vztahuje na veškerou újmu, kterou cestující utrpí v důsledku neplnění smluvních podmínek v rámci cestovních služeb, s výjimkou případu, kdy je toto neplnění přičitatelné buď samotnému cestujícímu, nebo třetí osobě, která není stranou poskytování dotčených cestovních služeb, a je nepředvídatelná a nevyhnutelná, nebo je způsobena „výjimečnými a nevyhnutelnými okolnostmi“. Jak generální advokátka rovněž uvedla v bodě 23 svého stanoviska, ze struktury článku 14 směrnice 2015/2302 vyplývá, že výjimky z nároku na náhradu škody jsou specifické pro tento nárok a nelze je vztáhnout na nárok na poskytnutí slevy.

- 28 Kontextuální výklad čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 tak podporuje doslovný výklad tohoto ustanovení, jelikož z něj vyplývá, že toto ustanovení je součástí režimu odpovědnosti, který soustřeďuje smluvní odpovědnost na straně pořadatele.
- 29 Pokud jde zařetí o cíl sledovaný směrnicí 2015/2302, z jejího článku 1 vyplývá, že tento cíl spočívá zejména v zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele. Doslovný výklad čl. 14 odst. 1 této směrnice je tedy rovněž podpořen jejím teleologickým výkladem. Vysoká úroveň ochrany spotřebitele je totiž zajištěna tím, že je cestujícím přiznán nárok na slevu ve všech případech neplnění smluvních podmínek v rámci cestovních služeb bez ohledu na příčinu a přičitatelnost tohoto neplnění a tím, že je jako jediná výjimka z toho nároku stanoven případ, kdy lze toto neplnění přičíst dotyčnému cestujícímu.
- 30 A konečně zařtvrté, historie vzniku směrnice 2015/2302 podporuje rovněž doslovný výklad čl. 14 odst. 1 této směrnice. Jak totiž uvedla generální advokátka v bodě 25 svého stanoviska, původní návrh této směrnice stanovil tytéž výjimky, pokud jde o nárok na slevu z ceny zájezdu a právo dotčeného cestujícího na náhradu škody. V průběhu legislativního procesu však byly výjimky z tohoto práva na slevu odděleny od výjimek z práva na náhradu škody.
- 31 Ze znění a kontextu čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302, jakož i z cíle a historie vzniku této směrnice vyplývá, že dotčený cestující má nárok na slevu z ceny jeho zájezdu ve všech případech, kdy cestovní služby nebyly poskytnuty v souladu se smluvními podmínkami, s výjimkou jediného případu, a sice případu, kdy je toto neplnění smluvních podmínek přičitatelné tomuto cestujícímu. Uvedenému cestujícímu je tedy tento nárok na slevu přiznán bez ohledu na to, zda k neplnění smluvních podmínek došlo v důsledku „nevyhnutelných a mimořádných okolností“, které se vymykají kontrole dotyčného pořadatele.
- 32 V projednávaném případě a s výhradou ověření, které bude muset provést předkládající soud, je neplnění smluvních podmínek v rámci cestovních služeb dotčené v původním řízení způsobeno sanitárními opatřeními přijatými v cestovní destinaci žalobců v původním řízení za účelem boje proti šíření pandemie covidu-19.
- 33 Tato sanitární opatření nemohou, stejně jako skutečnost, že obdobná opatření byla přijata v místě bydliště žalobců v původním řízení a v jiných zemích, bránit jejich nároku na slevu podle čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302. Konkrétně otázka, zda – jak uvádí předkládající soud – by opatření přijatá k boji proti šíření pandemie covidu-19 mohla být zaprvé považována nikoli za mimořádné okolnosti, ale za obvyklé okolnosti, jelikož byla přijata v mnoha dalších zemích, a zadruhé zda jsou tato opatření a jejich důsledky součástí „obecného životního rizika“, které musí cestující nést, není pro posouzení nároku cestujícího na slevu z ceny zájezdu na základě čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 relevantní.
- 34 Jak totiž vyplývá z bodu 22 tohoto rozsudku, konstatování neplnění smluvních podmínek v případě poskytnutých služeb vyžaduje pouze srovnání mezi službami, které jsou součástí zájezdu dotyčného cestujícího, a službami jemu skutečně poskytnutými, takže mimořádná nebo obvyklá povaha okolností doprovázejících toto neplnění smluvních podmínek nemá vliv na přiznání tohoto nároku. Kromě toho, i když omezení, která orgány veřejné moci ukládají tomuto cestujícímu z důvodu celosvětového šíření pandemie covidu-19, představují pro tohoto cestujícího riziko, není neposkytnutí nebo vadné poskytnutí cestovních služeb způsobené těmito omezeními přičitatelné uvedenému cestujícímu. Jak je přitom uvedeno v bodě 23 tohoto rozsudku, pouze

taková přičitatelnost může dotčeného pořadatele zprostit povinnosti poskytnout tomuto cestujícímu slevu z ceny jeho zájezdu, v případě neplnění smluvních podmínek v případě poskytnutých služeb.

- 35 Argumentace české vlády, podle níž je dodržování právních předpisů platných v cestovní destinaci implicitním ujednáním každé smlouvy o souborných službách pro cesty, takže dodržování omezujících opatření přijatých orgány v místě cestovní destinace nelze považovat za neplnění smluvních podmínek poskytování těchto služeb, nezpochybňuje závěr uvedený v bodě 31 tohoto rozsudku. I když je pravda, že smluvní strany smlouvy o souborných službách pro cesty jsou povinny dodržovat takové právní předpisy bez ohledu na to, zda byly připomenuty v této smlouvě, a že jejich dodržování pořadatelem může vést k neplnění smluvních podmínek v případě poskytnutých cestovních služeb, nic to nemění na tom, že toto neplnění není v žádném případě přičitatelné dotčenému cestujícímu, takže tento cestující má nárok na slevu z ceny zájezdu. Skutečnost, že uvedené neplnění smluvních podmínek není přičitatelné ani dotčenému pořadateli, rovněž není relevantní, jelikož tento nárok na slevu spočívá na objektivní odpovědnosti tohoto pořadatele, jak je uvedeno v bodě 25 tohoto rozsudku.
- 36 V rámci posuzování existence nároku na slevu podle čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 bude předkládající soud ještě muset vzít v úvahu následující skutečnosti.
- 37 Zprvce, jak vyplývá z výkladu tohoto ustanovení ve spojení s čl. 3 bodem 13 směrnice 2015/2302, povinnost pořadatele poskytnout takovou slevu se posuzuje pouze s ohledem na cestovní služby zahrnuté ve smlouvě o souborných službách pro cesty, které nebyly poskytnuty nebo byly poskytnuty vadně. Tento pořadatel není povinen poskytnout náhradu za služby, k jejichž poskytnutí se nezavázal. Tato smlouva o souborných službách pro cesty tedy omezuje tuto povinnost uvedeného pořadatele.
- 38 S ohledem na cíl směrnice 2015/2302, kterým je zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele, však povinnosti pořadatele vyplývající z takové smlouvy nemohou být vykládány restriktivně. Tyto povinnosti tedy zahrnují nejen ty, které jsou výslovně uvedeny ve smlouvě o souborných službách pro cesty, ale rovněž povinnosti, které s nimi souvisejí, jež vyplývají z účelu této smlouvy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. března 2021, Kuoni Travel (C-578/19, EU:C:2021:213, bod 45). V projednávané věci bude na předkládajícím soudu, aby na základě služeb, které měl dotčený pořadatel poskytnout v souladu se smlouvou o souborných službách pro cesty podepsanou se žalobci v původním řízení, posoudil, zda zejména uzavření bazénů daného hotelu, neexistence zábavního programu v tomto hotelu, jakož i nemožnost vstoupit na pláž na Gran Canarii a poznat tento ostrov v návaznosti na přijetí opatření španělskými orgány za účelem boje proti šíření covidu-19 mohou představovat neplnění nebo vadné plnění této smlouvy tímto pořadatelem.
- 39 Zadruhé podle čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 musí být sleva z ceny zájezdu přiměřená době neplnění smluvních podmínek. Posouzení této přiměřenosti, stejně jako určení, že došlo k neplnění smluvních podmínek, musí být provedeno objektivně se zohledněním závazků pořadatele na základě smlouvy o souborných službách pro cesty. Toto posouzení musí vycházet z odhadu hodnoty cestovních služeb zahrnutých do předmětného zájezdu, které nebyly poskytnuty nebo byly poskytnuty vadně, s přihlédnutím k době trvání tohoto neposkytování nebo tohoto vadného poskytování a k hodnotě tohoto zájezdu. Sleva z ceny uvedeného zájezdu musí odpovídat hodnotě cestovních služeb, u nichž došlo k neplnění smluvních podmínek.

- 40 Zatřetí, jak vyplývá z bodu 34 odůvodnění a z čl. 13 odst. 2 směrnice 2015/2302, dotčený cestující je povinen pořadatele uvědomit bez zbytečného prodlení a při zohlednění příslušných okolností o zjištěném neplnění smluvních podmínek, které zaznamená při poskytování cestovních služeb zahrnutých do smlouvy o souborných službách pro cesty. Nedostatek upozornění může být zohledněn v rámci stanovení výše slevy z ceny zájezdu, pokud toto upozornění mohlo vést k omezení doby trvání zjištěného neplnění smluvních povinností.
- 41 V projednávaném případě, jestliže jsou tyto případy neplnění smluvních podmínek důsledkem opatření přijatých španělskými orgány za účelem boje proti šíření pandemie covidu-19, nemohlo mít upozornění žalobců v původním řízení na uvedené případy neplnění smluvních povinností za následek omezení doby jejich trvání. Neexistence upozornění tedy nemůže být zohledněna v rámci stanovení výše slevy.
- 42 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 14 odst. 1 směrnice 2015/2302 musí být vykládán v tom smyslu, že cestující má nárok na slevu z ceny zájezdu, pokud je neplnění smluvních podmínek v rámci cestovních služeb, které jsou součástí jeho zájezdu, způsobeno omezeními, která byla zavedena v jeho cestovní destinaci za účelem boje proti šíření infekční choroby, a pokud taková omezení byla zavedena rovněž v místě jeho bydliště, jakož i v jiných zemích z důvodu celosvětového šíření této choroby. Aby tato sleva byla přiměřená, musí být stanovena s ohledem na služby, které jsou zahrnuty v daném zájezdu, a musí odpovídat hodnotě služeb, u nichž bylo konstatováno neplnění smluvních podmínek.

K nákladům řízení

- 43 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Článek 14 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS

musí být vykládán v tom smyslu, že

cestující má nárok na slevu z ceny zájezdu, pokud je neplnění smluvních podmínek v rámci cestovních služeb, které jsou součástí jeho zájezdu, způsobeno omezeními, která byla zavedena v jeho cestovní destinaci za účelem boje proti šíření infekční choroby, a pokud taková omezení byla zavedena rovněž v místě jeho bydliště, jakož i v jiných zemích z důvodu celosvětového šíření této choroby. Aby tato sleva byla přiměřená, musí být stanovena s ohledem na služby, které jsou zahrnuty v daném zájezdu, a musí odpovídat hodnotě služeb, u nichž bylo konstatováno neplnění smluvních podmínek.

Podpisy.